

Rapport Fremtidens kulturskole 3.0 – Steinkjer kulturskole

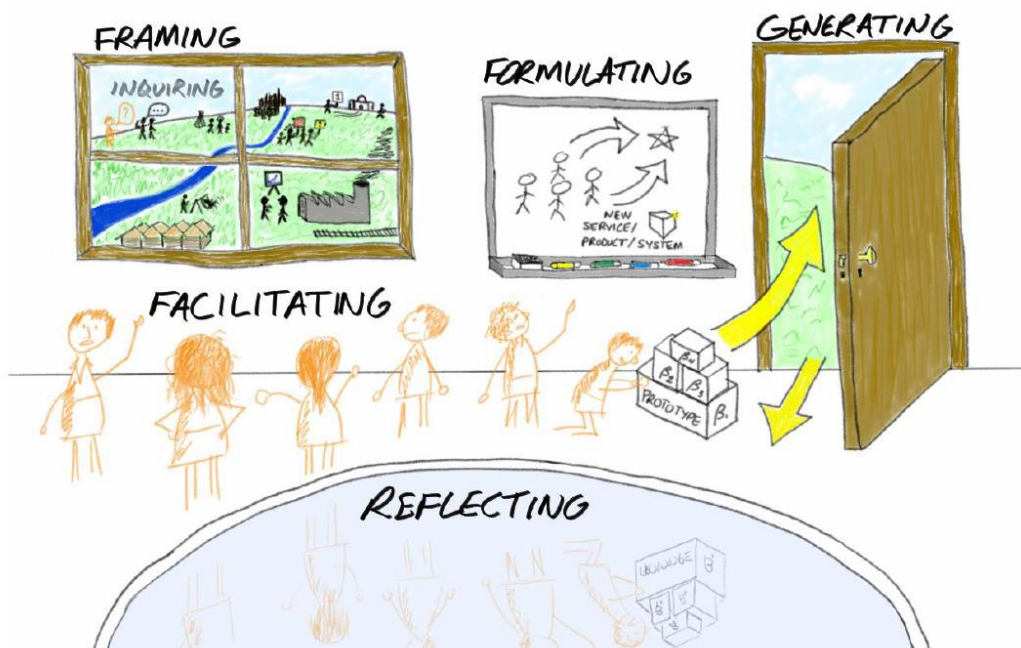
Steinkjer kommune ligger innerst i Trondheimsfjorden, er fylkets tredje største tettsted og er administrasjonssted for Trøndelag fylkeskommune. Kommunen har 24000 innbyggere, er stor i areal og har mange aktive grendesamfunn. Det er totalt 15 grunnskoler i kommunen.

Steinkjer kulturskole er en kommunal enhet som sammen med ungdomstjenesten er underlagt kulturetaten i Steinkjer kommune. Kulturskolen har 25 ansatte og ca 670 elevplasser innen de ulike disiplinene musikk, dans, visuell kunst, teater og sirkus. Skolen ble fra august 2021 lokalisert i helt nye og moderne kulturskolelokaler i Steinkjer samfunnshus i sentrum av byen med bl.a konsertsaler, undervisningsrom, 2 ballettstudio vegg i vegg. Noe av undervisningen foregår desentralisert ute ved grunnskolene i kommunen. Kulturskolen oppfyller rollen som ressurscenter med salg av tjenester til grunnskoler, korpene og nabokommuner.

Prosjektet har vært rettet mot hovedmålet å «utvikle og teste konsept for samskapende planprosesser med barn og unge.» Vi har jobbet med, og tilegnet oss metoder for gjennomføringer av samhandlingsprosesser som drømmefangst, framtidssafari og tidsreiser. Prosjektet har vært en døråpner for bredere samarbeid på tvers av sektorer og følgelig økt forståelse for samhandling for utvikling av fremtidens tjenestetilbud.

Steinkjer kulturskole initierte deltagelse i dette samhandlingsprosjektet for å oppnå økt aktivitet og tilbud innenfor kulturområdet for barn og unge, der de bor i hele kommunen, og på deres premisser.

Prosjektaktiviteten bygger på konseptet «Bolytsteam», som er en arbeidsmetode for helhetlig lokal samfunnsutvikling i Steinkjer. Metoden er basert på likeverdige partnerskap. Målet er at innbyggere, næringsaktører, folkevalgte, og frivillige organisasjoner skal gis mulighet til å utvikle sitt lokalmiljø på en positiv måte der kulturtilbudet er kjernen i arbeidet. Arbeidet har bestått i å undersøke, bearbeide og teste nye løsninger – med verktøy fra anvendt teater og systemisk tjenstedesign, i to lokalsamfunn i Steinkjer.

Samhandlingsaktører i arbeidet:

Kommunegruppa i prosjektet ble konstituert i mai 2021 bestående av grunnskolektor fra både liten og stor skole, kulturskolektor, samfunnsplanlegger, folkehelsekoordinator, fagkoordinator ungdomstjenesten, sektorleder forebygging og representant fra helseetaten. Det ble også etablert ei Referansegruppe bestående av kultursjef og to politiske representanter.

Vi har valgt å løfte samarbeidet på regionnivå. Det er et tett og godt samarbeid innen flere tjenesteområder mellom kommunene i Inntrøndelag – Inderøy og Snåsa, i tillegg til Steinkjer. Vi ønsker å undersøke mulige gevinster av å samarbeide tettere omkring kultur- og fritidstilbudet til barn og unge.

Fordi dette er et stort og komplekst samskappingsprosjekt har vi valgt å knytte til oss prosessfaglig støtte, nærmere bestemt fagpersoner fra Hilmarfestivalen innen nettverksentreprenørskap og Halogen AS innen systemdesign.

Utviklingen i prosjektet:

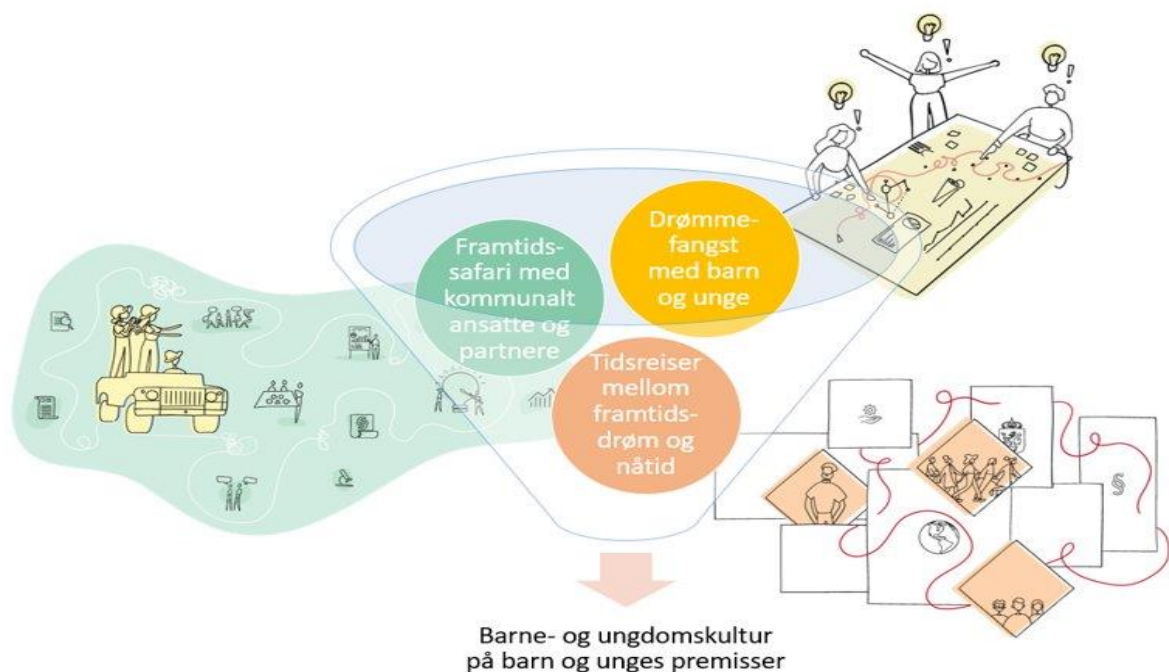
Det første mål vi satte oss var «Inkludering og mangfold». Dette basert på stort fokus i kommunen på [inkluderingsstrategien](#). Vi ville høre hva barn og unge tenker om sitt fritidstilbud nå og i framtida. Vi ønsket oss ei brei kartlegging av; organisasjoner (frivilligheten), innbyggere, næringsliv. Vi ville bygge på erfaring fra arbeidet med Bolystteam.

Samtidig innså vi at det var utfordrende å drive et slikt prosjekt innenfor den eksisterende driften, slik at vi ønsket å få på plass økonomi til å få prosessbistand for å klare å opprettholde framdrift i prosjektet.

1. I juni 2021 søkte vi på Skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Trøndelag med mål «å utvikle Framtidens barne- og ungdomstilbud i Steinkjer». Vi fikk totalt innvilget 2.060.000 kr til prosjektet fordelt på kalenderåret 2022 og 2023.

Tiltakene var: å gjennomføre Drømmefangst (med barn og unge), Framtidssafari (med aktører som samhandler om aktivitet for og med barn og unge), Tidsreiser (for å sette i gang tiltak.) *Se blide under.*

2. I november 2021 søkte vi Kulturtankens støtteordning for barne- og ungdomskultur i kommunal planlegging, og vi fikk innvilget kr. 275.000,-

Forankring:

I tillegg til ledelsesforankring i referansegruppa (se avsnittet samhandlingsaktører ovenfor) ble prosjektaktiviteten politisk forankret med orienteringssak i Hovedutvalg for oppvekst og kultur, og med sak i Formannskap 07.10.2021.

Sak 112/21 Barne- og ungdomskultur i kommunal planlegging:

Vedtak: Steinkjer kommune og samarbeidspartnere søker kulturtankens støtteordning for barne og ungdomskultur i kommunal planlegging. Omsøkt støttebeløp er på 300.000 kr.

Langsiktige effekter av innsatsen er:

- ✓ Økt kulturaktivitet blant barn og unge, inkl. dekningsgrad blant grunnskoleelever i kulturskolene, opp mot det nasjonale målet på 30 % dekning
- ✓ Økt kapasitet og større variasjon i barn og unges kulturtilbud
- ✓ Opprettholde bolyst og livsglede i alle deler av regionen
- ✓ Folkehelse, gode oppvekstvilkår og sterke lokalsamfunn

Ungdomsrådet i kommunen har også vært orientert underveis for å kvalitetssikre ungdomsperspektivet i alle ledd, samt sikre at konseptene blir laget på barn og unge sine premisser.

Utviklingssporet:

Om arbeidet: Kommunegruppa med sin bredde i fagfelt og representasjon, drøftet og utarbeidet en SWOT analyse der vi kartla muligheter, styrker, svakheter og utfordringer i kulturfeltet i Steinkjer sett fra kommunegruppa sin side. Ut fra dette ble visjonen: «Vi tror bedre samarbeid mellom tjenester innen oppvekstfeltet vil gi bedre kulturopplæring, ferdigheter og samspill med barn og unge, foreldre, frivillige og næringsaktører.»

Prosjekt mål ble:

- Utvikle og teste konsept for samskapende planprosesser med barn og unge
- Gi barn og unge makt og innflytelse i utvikling og drift av sine kultur og aktivitetstilbud
- Konsepter som utvikles skal bidra til bolyst, folkehelse, mangfold og inkludering.

Samkjøring av tre prosesser:

1. Nettverk Fremtidens kulturskole - prosessbistand, erfaringsdeling
2. Kul og ung Inn-Trøndelag – utvikle og teste konsepter for styrket kulturtilbud i lokalsamfunnene
3. Barne og ungdomskultur i planlegging - Innovere og tenke nytt om kommunale kulturtilbud med barn og unge i førersetet. Innsats: Utvikle og teste konsept: Drømmefangst, Fremtidssafari og tidsreiser.

Samskaping og medvirkning:

Vi knyttet til oss to samarbeidspartnere: Tjenestedesignfirmaet Halogen samt ressurs fra Stiftinga Hilmar Alexandersen (SHA) som har kompetanse på lokalt innovasjonsarbeid med mange samarbeidspartnere. Vi etablerte et kjerneteam bestående av to aktører fra hver av våre tre kommuner i tillegg til representant fra Halogen og SHA. Kommunerepresentanter har vært kulturskolerektor i alle tre kommuner samt kultursjef eller annen representant. I tillegg er det etablert lokale team i alle tre kommunene, som kommuniserer bredt med representanter for barn og unge, frivillige organisasjoner og næringsliv.

Kartlegging og medvirkning:

- a. Drømmefangst er gjennomført med barn og unge i 2 skolekretser i kommunen (distrikt/sentrum) i april 2022:

- Binde skole med 5-7 trinn (ca 40 elever) og med elever på ungdomstrinn fra Binde.
 - Steinkjer barneskole med 6 trinn (Ca 40 elever) samt ungdom på kveldstid på Ungdomstjenesten i sentrum
- b. Metode for kartlegging ble utarbeidet av Halogen og gjennomført lokalt av oss med hjelp av SHA. Resultat analysert gjennom debrief. Vi brukte en hel dag på analyse av det kartlagte materialet. Halogen har konkretisert og visualisert drømmene.
 - c. Funnene fra drømmefangsten viser i hovedsak at: tid, transport, leksefri skole, møtearenaer, info om tilbud er viktige faktorer for fremtidens kulturtilbud.
 - d. Framtidssafari er gjennomført 19.9.2022 i Binde, med en bred sammensatt aktørgruppe: offentlig ansatte, fra lag og foreninger, næringsliv, m.m. Drømmene til barn og unge ble presentert og aktørene deltok i prosess om hva kan egne bidrag være. Materialet skal konsept-utvikles videre. Det vi i hovedsak tar med oss er: Sommerjobb for ungdom, møteplasser, info om tilbud (ungdomsmesse), aktivitetstilbud kulturskole/fritid.
 - e. Tidsreiser for å komme ned på tiltaksnivå blir gjennomført i første halvår 2023.

Metoden for kartlegging har vært en god og nyttig læringsprosess for oss som vi kan videreføre selv senere. Materiell fra møtene er allerede gjenbrukt i andre utviklingsprosesser i Steinkjer (medvirkning i vekststrategien Steinkjer 2025).

Fagsporet:

Kulturskolen jobber kontinuerlig for å være ressurscenteret i kommunen overfor oppvekstfeltet og mot frivilligheten. Vi ønsker å være attraktive og relevante og tilgjengelige for barn og unge i hele kommunen for å forsøke å nå målsettingen om 30% oppslutning. Vi har generelt god kontakt med oppvekstfeltet og er stadig i utvikling rundt nye samarbeidsformer med grunnskolen, som bl.a:

- «Kulturdag» utviklet etter modell fra Trondheim gjennomføres ved 3 av skolene der grunnskole- og kulturskolelærere samarbeider om undervisningen i kulturfagene gjennom rulling på tvers av trinn.
- «Blås i skolen» som styrking i musikkfaget i skolen. Læringsmål oppfylles gjennom at elevene får spille aktivt på blåseinstrumenter i storgruppe i 6-8 ukers perioder gjennom skoleåret. Dette gir også en samhandlingseffekt med lokale skolekorps.
- Flere fager Steinkjer: Kulturelt integreringsprosjekt i samarbeid med mottaksskolene i Steinkjer og Hilmarfestivalen. Vi utvikler ei forestilling som vises under Hilmarfestivalen.
- Samarbeid med Den kulturelle skolesekken gjennom at kulturskolelærere utvikler tilbud der elevene får delta aktivt i musikk/dans aktivitet.
- Samarbeid med lokale festivaler som bl.a. Hilmarfestivalen med omfattende samarbeid om aktivitet innenfor folkekultur, musikk, dans.
- Korpsforum: Samarbeidsorgan med alle skolekorpene.

Det er i prosessen gjennom Drømmefangst og Framtidssafari uttrykt ønske om at flere av kulturtilbudene bør videreutvikles i samarbeid med bl.a. SFO og breddetilbudet i kulturskolen. Dette for å styrke og kvalitets sikre fritidstilbudet til barn og unge og senke terskelen for deltagelse. Dette er konkrete tilbud vi bør se nærmere på.

Det har også vært viktig å involvere ansatte utviklingsarbeidet med Fremtidens kulturskole. Vi har brukt tid internt på prosessarbeid rundt bevisstgjøring ved bruk av ulike modeller for samhandling både internt og eksternt bl.a samhandlingstrappa. Dette har vært nyttige verktøy som vi har lært oss å bruke til intern forankring.

Spørsmål som kollegiet ved kulturskolen har jobbet med i fellesskap er:

- Er dagens arbeidsformer i fagsporet framtidsrettet?
- Kan vi utnytte ressursene bedre og forløse nye ressurser?

Utfordringer i arbeidet:

Vi må evne å se større sammenhenger da mange parallelle prosjekter pågår samtidig i en kommune uten at de er godt nok samkjørt. F.eks. Absoluttprogrammet som også er et KS prosjekt overfor skoleeier burde være innrettet for å samhandle bedre på tvers av sektorer, noe som også blir påpekt i Ungdomsrådet. En ser i prosjektet at samhandling med frivilligheten på alle tjenesteområder i en kommune er ønskelig, men at en glemmer 24-timers mennesket i helthetsbildet. Vi ser også viktigheten av at ansatte inkluderes i prosesser og at alle må få et ansvar.

Det har vært stor entusiasme blant aktører i lokalsamfunnene for prosjektet. Men utfordrende å lokke fram tanker og drømmer som barn og unge har om frida si og framtidige tilbud. For å drømme må vi evne å frigjøre oss fra rammer og begrensninger vi har i dag. Det er ikke så lett.

Det har også vært utfordrende å få bred nok deltagelse i samskappings-aktivitetene. Konsepter for kultur- og fritidstilbud hvor mange bidrar sammen krever at man møtes, blir kjent med hverandres innfallsvinkler og behov, og blir enige om en måte å organisere samarbeidet på som er rasjonelt og gir ønska resultat. Det er komplekst, og hvis nøkkelaktører går glipp av ett steg i prosessen kan det bli vanskelig for dem å se sin rolle i nye konsepter som utvikles. Vi burde nok lagt enda mere energi i forankring hos alle involverte og «timing» av fellesaktiviteter.

For kommunen er det en utfordring å kjøre etter to spor samtidig; utviklingsporet og fagsporet. Tid er en utfordring, det å få ressurspersoner til å prioritere tid i arbeidet for å samles. Samtidig har prosjektet vært en døråpner for bredere samarbeid på tvers av sektorer og følgelig økt forståelse for samhandling for utvikling av fremtidens tjenestetilbud.

Det er også en utålmodighet etter å komme ned på tiltaksnivå. Vi gleder oss til å teste ut konsepter. Tittelen på prosjektet «Fremtidens kulturskole» blir for snevert, og har gitt rom til mistolkning.

Vi mener prosjektet har hjulpet oss til å se større sammenhenger i tjenesteutviklingen inn mot fremtidens tjenester. Prosjektet har bidratt til større forståelse for samhandling i kommunen på tvers av enheter og sektorer, frivilligheten og næringslivet.

Steinkjer 15.12.2022

Svein Kåre Haugen
Enhetsleder kulturskole og Ungdomstjeneste

